

L.dz. 1171/2011

Regulamin cmentarzy rzymskokatolickich w Diecezji Włocławskiej

Cmentarze są świętymi miejscami spoczynku osób zmarłych oraz modlitwy, dlatego Kościół otacza je szczególną troską. Celem zapewnienia należynej czci zmarłym oraz dla porządku i utrzymania właściwego stanu estetycznego, powierza się te cmentarze wraz z ich urządzeniami szczególnej dbałości osób wykonujących na ich terenach prace i odwiedzających groby swoich bliskich oraz zaleca się stosowanie poniższego regulaminu.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§1

1. Cmentarz rzymskokatolicki w (nazwa miejscowości) jest cmentarzem wyznaniowym Kościoła Katolickiego, przeznaczonym do pochówku wiernych Kościoła i osób, które wyrażą wolę pochowania na nim z poszanowaniem jego charakteru.

Kościół Katolicki pełni na nim swą misję i sprawuje kult publiczny w granicach wyznaczonych przez prawo kościelne, a potwierdzonych przez prawo powszechne, w szczególności przez Konkordat między Stolicą Apostolską i Rzeczypospolitą Polską.

2. Cmentarz jest miejscem świętym przeznaczonym dla sprawowania kultu publicznego wiary katolickiej, w której zmartwychwstanie umarłych jest nadzieją chrześcijan a nakaz poszanowania ciał zmarłych jest obowiązkiem szczególnym w oczekiwaniu na ich wskrzeszenie, co powierzone jest pieczy władzy kościelnej i wszystkich wiernych, a innym osobom nakazuje uszanowanie tego miejsca.

3. Właścicielem i zarządcą (administratorem) cmentarza jest parafia (nazwa parafii), na której spoczywa obowiązek zachowania katolickiego charakteru cmentarza i jego utrzymanie zgodnie z przeznaczeniem.

4. Czynności zarządu i bieżącą administrację wykonuje Proboszcz Parafii* / z upoważnienia Proboszcza Parafii wykonuje..... (nazwisko zarządcy lub nazwa firmy)*¹.

5. Do zadań tych w szczególności należy:

- a) przyjmowanie zwłok do pochowania i przydzielanie miejsca do urządzenia grobu,
- b) obsługa pogrzebów, kopanie grobów, przygotowywanie grobowców do pochówków, chowanie zwłok i ekshumacje oraz piecza nad godnym i spokojnym przebiegiem uroczystości pogrzebowych,
- c) przyjmowanie opłat cmentarnych za użytkowanie miejsc grzebalnych oraz innych opłat związanych z funkcjonowaniem cmentarza,
- d) prowadzenie dokumentacji cmentarza wynikającej z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 1 sierpnia 2001 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów, wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem z dnia 21 lipca 2003 r. zmieniającym Rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji grobów.
- e) utrzymywanie porządku, w tym utrzymywanie we właściwym stanie technicznym dróg dojazdowych i wewnętrznych (utrzymanie alejek, zamiatanie i odśnieżanie dróg), dostępu do pól grzebalnych oraz urządzeń sanitarnych i wodnokanalizacyjnych, zbieranie i wywóz śmieci,
- f) konserwacja małej architektury oraz domów przedpogrzebowych i budynków gospodarczych,
- g) planowanie, zakładanie i utrzymywanie zieleni (koszenie trawy, grabienie liści, pielęgnacja drzew i krzewów, nasadzenia),
- h) wykonywanie wszelkich prac związanych z zagospodarowaniem i utrzymaniem cmentarza, w tym przygotowanie kwater pod groby murowane i ziemne zgodnie z planem zagospodarowanie przestrzennego terenu.

6. Na cmentarzu rzymskokatolickim nie organizuje się świeckich ceremonii pogrzebowych. (ograniczenie to nie dotyczy cmentarzy, które są jedyne w danej miejscowości).

7. Środki na utrzymanie cmentarza pozyskiwane są z opłat cmentarnych, majątku Kościoła i innych źródeł.

8. Na użytek niniejszego regulaminu przyjmuje się następujące definicje:

– **zarządzanie cmentarzem** - rozumie się przez to usługi cmentarne, do których należy: przyjmowanie zwłok do pochowania i zawieranie umów o użytkowanie grobu, przyjmowanie opłat cmentarnych, prowadzenie przewidzianej prawem ewidencji i dokumentacji, utrzymanie porządku, kopanie, murowanie i zasypywanie grobów, ekshumacje, obsługa uroczystości pogrzebowych i piecza nad ich godnym przebiegiem, troska o bezpieczeństwo osób i mienia, wykonywanie wszelkich prac związanych z ogrodzeniem, zagospodarowaniem i utrzymaniem terenu cmentarza, które to czynności należą do kompetencji Zarządcy.

- **usługi pogrzebowe** – rozumie się eksportację zwłok z miejsca zgonu do miejsca przechowywania, przewóz zwłok w kraju i zagranicą, przechowywanie zwłok, przygotowanie zwłok do pogrzebu, transport zwłok z miejsca przechowywania do kaplicy cmentarnej, załatwianie wszelkich spraw związanych z pochówkiem, sprzedaż akcesoriów pogrzebowych.

- **usługi kamieniarskie** – rozumie się przez to wykonywanie wszelkich czynności związanych z budową, montażem, demontażem lub naprawą nagrobka.

- **dysponent grobu** – rozumie się przez to osobę, która opłaciła miejsce grzebalne i jest uprawniona do podejmowania decyzji w sprawie grobu w imieniu osób posiadających prawo do grobu.

¹ *niepotrzebne skreślić

- **prawo do grobu** – rozumie się przez to określenie zakresu, czyli przedmiotu osobistych i materialnych uprawnień najbliższej rodziny wobec miejsca pochowania bliskiej osoby. Obejmuje to w szczególności dochowanie, przebudowę grobu, ekshumację, postawienie nagrobka i inne czynności z tym związane.

- **prawo do pochowania** – rozumie się przez to określenie podmiotów w porządku określonym przez art. 10 Ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych, posiadających uprawnienia do pochówku i w konsekwencji do miejsca pochowania osoby bliskiej.

Kościół jest właścicielem gruntów, drzewostanu i grobów, jako ściśle związanych z gruntem i wszystkich urządzeń znajdujących się na terenach cmentarzy. Za właścicieli nagrobków uważa się dysponentów grobów.

Zarządca wykonuje usługi cmentarne na podstawie niniejszego regulaminu. Wobec osób nie stosujących się do regulaminu będą wyciągane konsekwencje prawne i administracyjne.

9. Poza usługami pogrzebowymi pozostałe czynności związane z pogrzebem mają charakter religijny i stanowią posługę duszpasterską.

Rozdział 2

Postanowienia porządkowe

§2

1. Cmentarz otwarty jest codziennie w porze letniej (1 IV - 31 X) od godz. 8.00 do 20.00, w porze zimowej (1 XI - 31 III) od godz. 8.00 do zmroku (do 17.00).

2. Osoby przebywające na terenie cmentarza zobowiązane są do poszanowania świętości miejsca, zachowania ciszy i szacunku należnego osobom zmarłym oraz dbania o czystość i porządek, dzieciom wolno przebywać tylko pod opieką dorosłych.

3. W szczególności niedozwolone jest na terenie cmentarza:

- przebywanie poza godzinami otwarcia,
- przebywanie w stanie nietrzeźwym, spożywanie napojów alkoholowych i środków odurzających, palenie papierosów,
- wprowadzania zwierząt,
- niszczenia zieleni,
- niszczenie lub samowolne przemieszczanie elementów małej architektury,
- wyrzucanie śmieci w miejscach niedozwolonych, wyrzucanie śmieci nie pochodzących z cmentarza, wypalanie śmieci,
- prowadzenie akwizycji, umieszczanie reklam i rozkładanie wizytówek,
- zabudowanie grobu wykraczające poza powierzchnię miejsca grzebalnego, ustawianie ławek, ogrodzeń, sadzenie drzew i krzewów, utwardzanie wokół miejsc grzebalnych itp. Ławki, utwardzone miejsca, nasadzone drzewa oraz krzewy mogą być usunięte przez pracowników cmentarza bez powiadomienia dysponenta grobu,
- wjeżdżanie pojazdami mechanicznymi i rowerami bez zgody Administratora (nie dotyczy pracowników Cmentarza),
- handlowanie i zarabkowanie bez zgody Administratora,
- usuwanie lub niszczenie na grobach tablic i napisów dotyczących osób tam pochowanych,
- zbierania wszelkiego rodzaju roślin, sztucznych kwiatów i wiązanek, zniczy z cudzych grobów,

- chodzenie po urządzonych miejscach grzebalnych
- samowolne wykonywanie prac budowlanych i kamieniarskich.

4. Usługi i prace kamieniarskie przy grobach mogą być wykonywane tylko w dni robocze oraz w sobotę w godzinach otwarcia cmentarza po uprzednim uzyskaniu zgody Administratora, wniesieniu stosownych opłat i zgłoszeniu zakresu prac w kancelarii cmentarza.

5. Zieleń wysoka znajduje się pod opieką Administratora. Dysponenti grobów nie mogą we własnym zakresie wykonywać sadzenia, wycinki ani innej zmiany stanu drzew i wysokich krzewów rosnących w alejach cmentarnych lub na grobach.

6. Za zniszczenia i szkody powstałe w związku z działaniem sił przyrody, kradzież i aktami wandalizmu zarząd cmentarza nie ponosi odpowiedzialności.

7. Kształt nagrobków, pomników lub grobowców, umieszczone na nich napisy i użyta symbolika nie mogą naruszać wyznaniowego charakteru cmentarza.

8. W przypadku powstania zniszczeń lub szpecących uszkodzeń pomnika dysponent grobu jest wzywany do wykonania naprawy w terminie określonym w wezwaniu. Jeżeli naprawa nie zostanie wykonana, Administrator jest upoważniony do zlecenia rozebrania pomnika, a dysponent nie ma prawa do odszkodowania.

9. Kancelaria cmentarza (znajdująca się przy kancelarii parafialnej) czynna jest we wszystkie dni robocze w godzinach wskazanych w widocznym miejscu i załatwia wszelkie sprawy związane z funkcjonowaniem cmentarza oraz pobiera opłaty.

§ 3

1. Na cmentarzu mogą znajdować się groby ziemne, groby murowane, groby rodzinne, katakumby, kolumbarium.

2. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz. U. Nr 48, poz. 284):

- a) grób ziemny stanowi dół w ziemi, do którego składa się trumnę ze zwłokami lub urnę i zasypuje wydobytą z tego grobu ziemią;
- b) grób murowany stanowi dół, w którym boki są murowane do poziomu gruntu, do którego składa się trumnę ze zwłokami lub urnę, nad którymi wykonane jest sklepienie;
- c) grób rodzinny stanowi grób przeznaczony do składania dwóch lub więcej trumien ze zwłokami lub urn;
- d) katakumby stanowią pomieszczenie z niszami w ścianie, przeznaczone do pochówku zwłok;
- e) kolumbarium stanowi budowlę z niszami przeznaczonymi do składania urn;
- f) miejsce grzebalne to miejsce wyznaczone przez Zarządcę cmentarza do urządzenia grobu.

Rozdział 3

Zasady dysponowania grobem i ponoszenia opłat

§ 4

1. Każdy grób powinien mieć dysponenta. Dysponent grobu w momencie dysponowania grobem oświadcza w formie pisemnej, że nie ma innych osób, które mogą sobie rościć prawa do grobu.
2. Dokumentem potwierdzającym prawo do dysponowania grobem jest imienne pokwitowanie uiszczenia stosownych opłat za grób wystawione dysponentowi przez Zarządcę cmentarza.
3. W przypadku śmierci dysponenta grobu oraz w sytuacji, gdy nie został on w nim pochowany, prawo do dysponowania grobem przechodzi na osobę, która go pochowała, chyba że inna osoba przedstawi prawomocne orzeczenie sądowe, wskazujące ją, jako osobę uprawnioną do dysponowania grobem.
4. Dysponent grobu jest uprawniony zrzec się prawa do miejsca grzebalnego na rzecz najbliższych członków rodziny osoby zmarłej, pochowanej w danym grobie. Takie zrzeczenie może nastąpić tylko w formie pisemnej w kancelarii cmentarza, przy czym jeden egzemplarz oświadczenia woli zostaje w kancelarii, a drugi otrzymuje dysponent grobu.
5. Grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem 20 lat. Ponowne użycie grobu, po upływie tego okresu nie może nastąpić, jeżeli uprawniona osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą w Regulaminie cmentarza za pochowanie.
6. Upływ okresu 20 lat powoduje, że grób może być przeznaczony do ponownego pochówku, tzn. Zarządca cmentarza może przekazać to miejsce innej osobie, celem pochowania innego zmarłego.
7. Dotychczasowe prawo do grobu wygasa od momentu i na skutek zaistnienia prawa innej osoby do pochowania zwłok w tym grobie. Jednak dopóki Zarządca cmentarza nie rozporządził miejscem i inna osoba nie nabyła prawa do grobu w tym miejscu, można skutecznie zgłosić zastrzeżenie i uiścić opłatę przedłużając prawo do grobu na okres kolejnych 20 lat.

§ 5

1. Za miejsca grzebalne ziemne i murowane oraz za postawienie nagrobka (zwyczajowo 10% od jego wartości) pobiera się opłaty. Informacja o wysokości opłat za korzystanie z cmentarza tj. opłat za miejsca grzebalne, opłat za czynności cmentarno-kancelaryjne oraz opłat za utrzymanie infrastruktury cmentarza jest dostępna w kancelarii.
2. Wszystkie opłaty, o których mowa w pkt.1, wynikają z kosztów funkcjonowania i utrzymania cmentarza oraz planów inwestycyjnych.
3. Pracownik kancelarii przyjmując opłatę, potwierdza ten fakt każdorazowo odpowiednim dokumentem.
4. Pokładne to opłata składana Zarządcy cmentarza w chwili powstania nowego grobu lub ponownego pochówku w grobie murowanym. Uiszczenie pokładnego skutkuje przyznaniem prawa do użytkowania miejsca grzebalnego przez okres 20 lat. Wysokość pokładnego określana jest przez Zarządcę z uwzględnieniem kosztów utrzymania cmentarza i zwyczajów miejscowych.
5. Prolongata to ponowna opłata za prawo do użytkowania miejsca na cmentarzu, składana Zarządcy cmentarza po upływie 20 lat od dnia ostatniego pochówku w danym miejscu.
6. Prolongat nie pobiera się od murowanych grobów rodzinnych tj. grobów murowanych przeznaczonych do pochowania zwłok więcej niż jednej osoby.
7. Po upływie 20 lat dysponent murowanego grobu rodzinnego zobowiązany jest do uiszczenia opłaty na utrzymanie infrastruktury cmentarza. Jeśli opłata na utrzymanie infrastruktury cmentarza jest wyższa niż wysokość prolongaty na kolejne 20 lat, to obowiązek uiszczenia różnicy pomiędzy tymi opłatami ciąży także na dysponencie grobu ziemnego.

8. Wpływy z pokładnego, prolongat, rezerwacji miejsc, opłat za miejsce, na którym stawiany jest grobowiec oraz opłat na utrzymanie infrastruktury cmentarza, przeznaczone są na inwestycje cmentarne i parafialne, w szczególności na koszty wywozu śmieci i składowania śmieci, opłat za wodę, energię elektryczną, ubezpieczenia cmentarza, wynagrodzenie pracowników cmentarnych, utrzymania należytego porządku na cmentarzu oraz zapewnienie wykonania zadań, o których mowa w § 1 pkt. 5.

Rozdział 4

Zasady wykonywania prac i usług przez podmioty niezależne od Administratora

§ 6

1. Wykonywanie wszelkich prac na terenie cmentarza, w szczególności w zakresie usług kamieniarskich, pogrzebowych, pielęgnacji zieleni, opieki nad grobami, wymaga zawarcia odpowiedniej umowy z Zarządcą cmentarza.
2. Podmioty, które nie mają zawartych stałych umów, są zobowiązane do uzyskania od Zarządcy cmentarza jednorazowego pozwolenia na wykonanie usługi.
3. Wszyscy wykonawcy (tj. firmy zewnętrzne, prowadzące na podstawie właściwych przepisów prawa działalność gospodarczą) mają prawo do świadczenia usług na jednakowych warunkach.

§ 7

1. Wykonawcy zobowiązani są do zachowania czci wobec osób zmarłych oraz powagi miejsca kultu religijnego, a w szczególności swoimi działaniami nie mogą w jakikolwiek sposób zakłócać przebiegu uroczystości pogrzebowych.
2. Usługi kamieniarskie mogą być świadczone przez wykonawców po przedstawieniu projektu zagospodarowania grobu i jego otoczenia oraz po uprzednim wniesieniu opłat. Projekt zagospodarowania grobu i jego otoczenia może obejmować jedynie wymiar placu miejsca grzebalnego, który został określony w pokwitowaniu na grób.
3. Zarządca cmentarza może odmówić zawarcia umowy z wykonawcami nie gwarantującymi profesjonalnego i sumiennego wykonania usługi.
4. Wykonawcy ponoszą pełną odpowiedzialność za wszelkie szkody i straty wyrządzone w mieniu cmentarza i osób trzecich oraz zobowiązani są do naprawienia wyrządzonej przez siebie szkody i zadośćuczynienia osobom poszkodowanym. Wykonawca ponosi wyłączną odpowiedzialność za działania i zaniechania swoich pracowników, realizujących prace i usługi na terenie cmentarza.
5. W przypadku stwierdzenia przez Administratora rażących uchybień przy wykonywaniu prac lub usług, bądź nieprzestrzegania przez Wykonawcę postanowień regulaminu, nie wnoszeniu stosownych opłat albo uchybienia wymogom liturgii i zasadom obowiązującym w miejscu świętym Administrator może stosować wobec takiego wykonawcy czasowy lub stały zakaz działalności na cmentarzu.
6. Wykonawcy usług kamieniarskich zobowiązani są na wezwanie pracowników cmentarza i ochrony okazywać pozwolenie wydane przez Administratora na prowadzenie prac kamieniarskich. W przypadku braku pozwolenia na prowadzenie prac kamieniarskich

Zarządca ma prawo zabronić wykonywania usług kamieniarskich i nakazać opuszczenie terenu cmentarza, a w razie potrzeby wezwać odpowiednie służby porządkowe lub Policję.

Niniejszy Regulamin, zatwierdzony przez Biskupa Włocławskiego, zgodny jest z *Instrukcją w sprawie pogrzebu* wydaną przez Biskupa Włocławskiego dnia 12.09.2011 r. (L.dz. 1170/2011) i z aktualnie obowiązującymi przepisami kościelnymi i państwowymi dotyczącymi pogrzebu i cmentarzy.

Regulamin cmentarza wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2011 r.

+Stanisław Gębicki, Wikariusz Generalny

Ks. Artur Niemira, Kanclerz Kurii